

Euroopan unioni

Euroopan sosiaalirahasto

Valintaesitys

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Hankkeen julkinen nimi KoKiVa - Nuorten koulutuslakiinnostus: valintojen tukeminen työelämävierailuilla sukupuolisensitiivisesti	
Hakemusnumero 107485	Kokouksen päivämäärä 22.3.2022
Saapumispäivämäärä 28.10.2021	Diaarinumero EURA 2014/12602/09 02 01 01/2021/POPELY
Käsittelijä Anne-Maaria Kurvinen	Viranomainen Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Hakijan virallinen nimi Oulun Yliopisto	
Osatoteuttajat Oulun kaupunki, Sivistys- ja kulttuuripalvelut	
Toimintalinja 3. Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus	
Erityistavoite 8.1. Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventäminen	
Tukimuoto Työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen liittyvä kehittämishanke	
Alkamispäivämäärä 1.4.2022	Päätymispäivämäärä 31.8.2023

Hankkeen sisältö

Suomen koulutusalat ja työmarkkinat ovat muihin EU-maihin verrattuna poikkeavan voimakkaasti eriytyneet sukupuolen mukaan (Kupiainen ym., 2018; OECD 2019; THL 2021). Nuoren tekemiin oppiaine-, koulutusala- ja uravalintoihin vaikuttaa osaltaan mm. kiinnostus ja minäpystyvyyssuhteet, mutta Oulun seudulla käynnissä olevat koulutuslavalintaan ja urakiinnostukseen suuntautuvat tutkimuksemme osoittavat, että lukiolaisen ainevalintoihin ja yliopiston koulutuslakiinnostukseen vaikuttaa yhä edelleen keskeisesti sukupuoli (Kaleva ym. 2019; 2022). Suomessa työ- ja koulutusalat ovat eriytyneet sukupuolen mukaan jo pitkään, ja naiset sijoittuvat useammin kunnalliselle sektorille naisennemistöisiin työpaikkoihin, kun taas miehet sijoittuvat useammin yksityiselle sektorille ja miesennemistöisiin työpaikkoihin (THL 2021). Segregoitumista vähentäviä uusia, eri oppilaitosten käytänteisiin linkittyviä toimintamalleja ja niiden vaikuttavuuden seurantaan tarvitaan lisää.

Työelämän muuttuessa nopeasti uusia aloja ja ammatteja syntyy kiihtyvään tahtiin, ja koulutusjärjestelmillä on iso haaste pysyä työelämän muutoksissa mukana. Työelämässä vallitsee yhä kasvava osaajapula, jota ratkaisemaan on olennaista tarjota lukiolaisille monipuolisia ja vähemmän sukupuolistereotyyppisiä näkymiä tuleviin koulutuspolkuihin ja työurisiin.

Tässä hankkeessa 1) kehitetään lukiolaisten lähi- ja etätyöelämävierailumalleja ja luodaan uusi sähköinen alusta työelämävierailujen toteutukseen. Alusta mahdollistaa entistä joustavampia ja laajemmin skaalautuvat työelämävierailut eri oppitunneille ja tukee eri oppiaineiden kytkemistä työelämään. 2) Alusta rakennetaan nykyisten vierailurakenteiden kehittämisen tueksi niin, että opiskelijaryhmät voivat vieraila työpaikoilla, ja työelämän edustajat oppitunnilla nykyistä koordinoitummin, alustan keskitettyä varausjärjestelmää hyödyntäen. 3) Hankkeessa tarjotaan koulutusta opetushenkilöstölle (ml. opinto-ohjaajat, opettajat) ja työelämäedustajille vierailujen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. 4) Hankkeessa valikoidaan pilottikohderyhmät, joiden kanssa kehitetään

Hankkeen nimi: KoKiVa - Nuorten koulutuslakiinnostus: valintojen tukeminen työelämävierailuilla suk...

työelämävierailumallia eteenpäin. Keskeistä on kehittää itse työelämävierailuja laadullisesti, arvioida niiden toiminnallisuutta ja luoda opetushenkilöstölle ja työelämäedustajille suunnattuja koulutuksia vaikuttavien työelämävierailujen toteutukseen.

Työelämävierailuja rakennetaan lähtökohtaisesti työ- ja koulutusurien sukupuolen mukaista eriytymistä kaventavaksi. Opetushenkilöstölle ja työelämäedustajille tarjotaan koulutusta alojen sukupuolittuneisuudesta ja sen seurauksista. Hankkeessa toteutettaviin pilotteihin valitaan edustajat a) miesvaltaiselta teknologia-alalta ja b) naisvaltaiselta opetus- ja kasvatusalalta, joissa myös työvoimapulaa alueella on. Tavoitteena on luoda mittareita, joilla voidaan seurata ja kehittää vierailujen vaikuttavuutta: onko vierailun toteutus pedagogisesti valmisteltu nuoren tietotaso huomioiden ja voidaanko erilaisilla vierailuilla tarjota monipuolisempia näköaloja ja vähentää sukupuolittuneita käsityksiä alojen tarjoamista vaihtoehdoista. Koulutusten tarkoituksena on ohjata opetushenkilöstöä ja työelämän edustajia huomioimaan sukupuolisensitiivisiä ohjausmenetelmiä, joilla voidaan rohkaista nuoria hakeutumaan aloille heidän vahvuksiensa ja kiinnostuksensa, ei niinkään sukupuolen johdattamina. Lisäksi tarkastellaan, miten työelämävierailuilla voidaan vaikuttaa pystyvyyssuomuksiin tai opiskelumotivaatioon, ja arvioidaan tuoko työelämävierailu merkityksellisyyttä opiskeltaviin oppiaineisiin.

Alustan suunnittelun lähtökohtana on, että se mahdollistaa koulun näkökulmasta koulun arkeen sopivat, oppituntien puitteissa nopeasti ja kustannustehokkaasti toteutettavat työelämävierailut. Alusta verkottaa paikalliset koulut ja yritykset yhä tiiviimpään yhteistyöhön jatkaen ennen Covid19-pandemiaa alkanutta laajamittaista koulu-yritysyhteistyötä. Alustan rakentaminen toteutetaan yhteistyössä Oulussa toimivan Työn taitajat -verkoston kanssa. Pitkän tähtäimen tavoitteena on luoda nuorille laajamittaisesti mahdollisuuksia tutustua tulevaisuuden työelämään innostavasti ja osaamistarpeet tunnistaen. Hankkeella tavoitellaan alueellista tasa-arvoa, sillä alusta mahdollistaa työelämävierailut paikasta riippumatta.

Hankkeen tuloksena alueellinen elinkeinoelämä ja työmahdollisuudet tulevat näkyväksi, ja erityisesti osaajapulasta kärsivät alat ja ammatit voidaan tuoda konkreettisiksi vaihtoehdoiksi omaa urapolkuaan miettiville nuorille. Koulutukset lisäävät työelämäedustajien ja oppilaitosten tietoisuutta sukupuolen ohjaavasta merkityksestä nuorten koulutus- ja uravalinnoissa. Koulutuksella kannustetaan työelämäedustajia nostamaan esiin myös sellaisia tulevaisuuden työmahdollisuuksia, joista ei lukioissa olla vielä tietoisia, jotta nuoret voivat hakeutua myös uusien alojen ja ammattien pariin.

☒ Hankkeen toiminta kohdistuu yhden maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta kohdistuu usean maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta on valtakunnallista
Maakunnat Pohjois-Pohjanmaa		
Seutukunnat Oulun		
Kunnat Hailuoto, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu, Tyrnävä		

Lisätietoja hakemuksesta

Työelämävierailut kohdentuvat Oulun ja lähikuntien opetushenkilöstön sekä yritysten kautta lukio-opetukseen. Koska vierailuilla on tarkoitus vaikuttaa sukupuolten välisiin koulutus- ja osaamiseroihin, työelämän asiantuntijoina on mukana alansa sukupuolivähemmistöä.

Hankkeen konkreettiset toimenpiteet pohjautuvat seuraaviin työpaketteihin (TP).

TP1: Vierailualustan suunnittelu, tekninen toteutus ja testaus

Hankkeen alussa laadimme vaatimusmäärittelyn vierailualustan toteutuksen yhdessä käyttäjäryhmien kanssa, ja vierailualustan teknisestä toteutuksesta vastaava ulkopuolinen taho kilpailutetaan. Alusta toteutetaan ja sitä testataan eri käyttäjäryhmien kanssa.

TP2: Työelämävierailumallin suunnittelu

Hankkeen alussa suunnitellaan kohderyhmien kanssa kehitettävä työelämävierailumalli. Hankkeen toiminnassa mukana olevat pilottikohderyhmät käyvät aineenopettajan tai opinto-ohjaajan johdolla työelämävierailulla. Työelämän asiantuntija valitaan siten että hän edustaa työyhteisönsä vähemmistösukupuolta. Hankkeessa tuotetaan vierailua käsittelevät "ennen-jälkeen" kyselyt, joissa myös sukupuolinäkökulma on huomioitu. Kyselyillä saadaan tietoa erilaisten vierailujen vaikuttavuudesta ja voidaan kehittää niitä sukupuolinäkökulmat huomioivampaan suuntaan.

TP3: Koulutus ja ohjaus vierailumallien toteutukseen

Suunnitellamme työelämäedustajille ja opetushenkilöstölle koulutuspaketit vierailujen toteutusta varten. Hankkeella halutaan lisätä opetushenkilöstön ja työelämätoimijoiden osaamista nuoren oppiaine-, koulutusala- ja uravalintoihin vaikuttavista tekijöistä, ja näitä tuodaan esiin koulutuksissa. Keskeistä on vierailukohteiden henkilöstön sekä koulujen ohjaushenkilöstön osallistaminen työelämävierailumallin kehittämiseen ja vierailujen organisointiin sukupuolinäkökulmat huomioivalla tavalla.

TP4: Työelämävierailumallin pilotointi ja arviointi

Työelämävierailuja pilotoidaan valikoiduilla kohderyhmillä, ja niiden vaikuttavuutta arvioimalla koulutuspaketteja kehitetään edelleen koko hankkeen ajan. Pilotointien tueksi kootaan tietopaketti, jota muokataan kokemusten ja palautteen perusteella. Rakennamme tiekartan tulosten jatkokehittämisen pohjaksi ja osaksi koulujen yrittäjäyyskasvatuksen kehittämistyötä.

Hankkeeseen osallistuvien yritysten arvioitu lukumäärä: 40

Hankkeeseen osallistuvien henkilöiden lukumäärät: työssä olevia 120

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Kustannukset	Yhteensä €	Rahoitus	Yhteensä €	Osuus nettokustannuksista (%)
1 Palkkakustannukset	172 200	1 Haettava ESR- ja valtion rahoitus	199 582	80,00
2 Ostopalvelut	28 000	2 Kuntien rahoitus	9 054	3,63
3 Muut kustannukset	20 000	3 Muu julkinen rahoitus	40 840	16,37
4 Flat rate	29 276	4 Yksityinen rahoitus	0	0,00
Kustannukset yhteensä	249 476	Rahoitus yhteensä	249 476	100,00
5 Tulot	0			
Nettokustannukset yhteensä	249 476			

Kustannukset	Yhteensä €	Rahoitus	Yhteensä €
6 Kunnat	0	5 Kuntien rahoitus	0
7 Muu julkinen	0	6 Muu julkinen rahoitus	0
Yhteensä	0	Yhteensä	0

Kustannusarvio yhteensä	249 476	Rahoitussuunnitelma yhteensä	249 476
--------------------------------	----------------	-------------------------------------	----------------

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke toteuttaa ohjelman erityistavoitteen 8.1 tavoitteita työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventämiseksi. Hanke lisää alueen yritysten ja muiden työnantajien sekä oppilaitosten tietoisuutta sukupuolen ohjaavasta merkityksestä nuorten koulutus- ja uravalinnoissa. Hankkeessa kehitetään ja testataan toimintamallia, jolla mahdollistetaan työelämävierailujen aiempaa joustavampi toteuttaminen oppilaitoksissa ja tarjotaan lukiolaisille monipuolisia ja vähemmän sukupuolistereotyyppisiä näkymiä tuleviin koulutuspolkuihin ja työuriin. Hankkeen toiminnalla lisätään Oulun seudun ja Pohjois-Pohjanmaan työvoimapulasta kärsivien yritysten ja alojen näkyvyyttä lukiolaisille. Hanke toteutetaan Oulun yliopiston, Oulun kaupungin ja alueen yritysten, sekä muiden sidosryhmien

(Työn Taitajat -verkosto) yhteistyönä. Hanke tukee Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman 2021-2022 tavoitteita koulutuksen yritys yhteistyön kehittämiseksi.

Rahoittajan esitys

Rahoittajan esitys ☒ Hakemus esitetään hyväksyttäväksi ☐ Hakemus esitetään hylättäväksi

Ratkaisun mahdolliset perustelut ja jatkotoimenpiteet

Erityisten valintaperusteiden pisteytyksessä hanke sai 29/45 p.

Hanke on käsitelty seuraavissa käsittelyryhmissä:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-hankeryhmä 23.2.2022

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Elinkeino ja luonnonvara -teemaryhmä 3.3.2022

Pohjois-Pohjanmaan MYR:n sihteeristö 22.3.2022